

Hva er nytt i reglene om klage på sluttvurdering?

Det er gjort flere endringer i reglene om klage på standpunktkarakterer, eksamen og fag- og svenneprøve fra 1. august 2024. Her er en oversikt over de viktigste endringene.

REGELVERK | SIST ENDRET: 04.10.2024

Opplæringsforskriften kapittel 10 regulerer klage på sluttvurderinger i grunnskolen og videregående opplæring.

Skolen kan omgjøre standpunktkarakteren til gunst for klageren

En elev som mener skolen ikke har fulgt reglene for fastsettelse av standpunktkarakter i fag, kan klage på denne vurderingen, både i grunnskolen og i videregående opplæring. Dette følger av [opplæringsforskriften § 10-4](#). En elev som ønsker å bruke klageretten sin, skal sende en skriftlig klage til skolen. Skolen skal ta stilling til klagen før den oversender klagen til klageinstansen.

Det er nytt at skolen selv kan endre vedtaket sitt til gunst for eleven, dersom skolen er enig i klagen. At skolen kan endre vedtaket til gunst, innebærer at skolen selv kan sette opp karakteren. Skolen skal da ikke sende saken til klageinstansen.

Skolen kan ikke endre vedtaket til ugunst, det vil si sette karakteren ned.

Dersom skolen velger å sette karakteren opp, er dette et nytt vedtak. Vedtaket skal begrunnes, og eleven får ny rett til å klage.

Tilsvarende gjelder for klager på vedtak om å ikke fastsette standpunktkarakter (IV) i fag etter opplæringsforskriften § 10-5 og klager på standpunktkarakter i orden og oppførsel i opplæringsforskriften § 10-6. For klager som gjelder IV, innebærer det å endre vedtaket til gunst at skolen fastsetter en standpunktkarakter mellom 1 og 6.

At skolen selv kan omgjøre karakteren til gunst for eleven, står ikke direkte i opplæringsforskriften. Dette er fordi det samsvarer med regler i forvaltningsloven. Se mer om dette nedenfor.

Klageinstans for standpunktkarakter og eksamen i videregående opplæring

Statsforvalteren er klageinstans for klager på standpunktkarakterer i fag og i orden og oppførsel, klager på muntlig eksamen og klager på eksamen som ikke bare er skriftlig eller muntlig i videregående opplæring. I tillegg oppnevner statsforvalteren klagenemnden som behandler klager på skriftlig eksamen. Etter tidligere regelverk var det fylkeskommunen som var klageinstans for disse sakene i videregående opplæring, med unntak av skriftlig sentralt gitt eksamen.

Statsforvalteren har fra før av ansvaret for å behandle klager på standpunktkarakterer og eksamen i grunnskolen. Dette innebærer at statsforvalteren, eller en klagenemnd oppnevnt av statsforvalteren, er klageinstans for alle klager på standpunktkarakter og eksamen både i grunnskolen og videregående opplæring.

Elevene som skal klage, skal fortsatt sende klagen til skolen sin. Det er skolen som sender saken videre til statsforvalteren som klageinstans. Privatister i videregående opplæring sender klagen til fylkeskommunen, som deretter sender saken videre til statsforvalteren.

Bruk av forvaltningsloven

Hovedregelen når det gjelder reglene om klage på sluttvurderinger i forskriften kapittel 10, er at de alminnelige reglene om saksbehandling i forvaltningsloven gjelder for disse sakene. Dette følger av opplæringsforskriften § 10-1.

Konsekvensen av denne hovedregelen, er at flere regler som gjelder for klagebehandlingen, ikke lenger står direkte i forskriften kapittel 10, fordi dette allerede følger av forvaltningsloven. Eksempler på dette er:

- at klagefristen for fag- og svenneprøver, praksisbrevprøver og kompetanseprøver er tre uker¹
- hvem som kan klage på sluttvurderinger²
- formkrav til klagen³
- at skolen kan omgjøre karakteren til gunst for eleven og dermed ikke sende saken til

Reglene for voksne deltakere og elever i private skoler

Tilsvarende endringer gjelder klage på sluttvurderinger for voksne deltakere og for elever i private skoler. Disse reglene fremgår av opplæringsforskriften kapittel 16 for voksne, og av privatskoleforskriften kapittel 7 for elever i private skoler.